

Nr 41

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statens provningsanstalts organisation och verksamhet, m. m.

(1:a avd.)

I propositionen nr 41 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 2 februari 1961, föreslagit riksdagen att dels godkänna att statens provningsanstalts organisation från och med budgetåret 1961/62 utformas enligt de riktlinjer, som departementschefen i berörda statsrådsprotokoll förordat, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med det i samma statsrådsprotokoll anförda fastställa personalförteckning för statens provningsanstalt att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i mån av behov föra ledigbliven ordinarie personal vid statens provningsanstalt på övergångsstat och att i övrigt vidta de övergångsanordningar, som kan bli erforderliga i anledning av föreslagen omorganisation, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens provningsanstalts allmänna verksamhet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1961/62 i den omfattning, som angivits i förberörda statsrådsprotokoll, medge överskridande av den i avlöningsstaten för statens provningsanstalts allmänna verksamhet uppförda anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens provningsanstalts uppdragsverksamhet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62, dels på driftbudgeten under tionde huvudtiteln för budgetåret 1961/62 anvisa till Statens provningsanstalt: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 249 000 kronor, till Statens provningsanstalt: Omkostnader ett förslagsanslag av 137 000 kronor, till Statens provningsanstalt: Uppdragsverksamhet ett förslagsanslag av 2 518 000 kronor samt till Statens provningsanstalt: Utrustning ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

Utgifterna för statens provningsanstalts verksamhet bestrids genom anslag över riksstaten. För budgetåret 1960/61 har till avlöningar, omkostnader och anskaffning av utrustning anvisats sammanlagt 3 275 100 kronor. Mot utgifterna svarar ej oväsentliga inkomster i form av ersättningar för utförda provningar och undersökningar m. m. Inkomsterna tas till upp-

börd på riksstatens inkomstsida och beräknas för innevarande budgetår komma att uppgå till 2 700 000 kronor.

Departementschefen har i maj 1958, med stöd av särskilt bemyndigande av Kungl. Maj:t, tillkallat fyra sakkunniga (provvningsanstaltsutredningen) med uppgift att granska den statliga provvningsverksamheten och dess organisation med särskild inriktning på arbetet vid statens provvningsanstalt.

Utredningen avlämnade den 4 juli 1960 sitt betänkande. Som allmän bakgrund ges däri en redovisning av i landet tillgängliga provvningsresurser inom huvudsakligen den statliga sektorn. Förutsättningarna för ett ur ekonomiska och andra synpunkter önskvärt aktivt samarbete mellan de olika provvningsinstitutionerna bedöms emellertid av utredningen som relativt begränsade. Dock understryks att samordningsfrågan bör ägnas fortsatt uppmärksamhet. — Vad angår verksamheten vid statens provvningsanstalt konstaterar utredningen, att anstalten kommit att släpa efter i den tekniska utvecklingen, såväl när det gäller uppdragsverksamheten som i fråga om forskningsarbetet rörande provvningsmetodik och materialkännedom. För att avhjälpa bristerna föreslås en väsentlig förstärkning i personal- och utrustningshänseende. Vidare föreslås en organisatorisk omläggning av verksamheten, som enligt utredningen i fortsättningen bör fördelas på tre tekniska avdelningar med därunder sorterande tolv laboratorier. För att ge anstalten större ekonomisk rörelsefrihet i uppdragsverksamheten föreslås en ny finansieringsform, som möjliggör fri disposition av inflytande inkomster.

För egen del har departementschefen blivit övertygad om behovet av en förstärkning av statens provvningsanstalt för bättre anpassning av dess resurser till den moderna teknikens krav. Det synes likväl befogat att iakttä en viss moderation i utbyggnadstakten. I första hand bör anstaltens yttre organisation ombildas på avdelningar och laboratorier i huvudsaklig anslutning till utredningsförslaget och anstalten ges en finansieringsform, som bättre lämpar sig för uppdragsverksamheten. I avvaktan på närmare erfarenheter av den inverkan, som den nya organisationen kan få på anstaltens utnyttjandegrad och därmed även på förutsättningarna i framtiden att via taxorna erhålla täckning för de med uppdragen förenade kostnaderna anser departementschefen sig i olika hänseenden inte kunna gå så långt som utredningen föreslagit. Antalet tjänster för kvalificerade tekniker bör emellertid utökas. Vad departementschefen anfört beträffande en ur statsfinansiella och andra aspekter önskvärd samordning av statens insatser på provvningsområdet hänvisas till s. 51 och 52 i propositionen.

Uppdragsverksamheten vid statens provvningsanstalt svarar för den dominerande delen, mellan 60 och 70 procent, av arbetet vid statens provvningsanstalt. Vid sidan om denna verksamhet bedrivs — ehuru för närvarande i ganska begränsad omfattning — forsknings- och utvecklingsarbete

för åstadkommande av ändamålsenliga provningsmetoder. Dessutom besvarar anstalten remisser och förfrågningar samt ställer personal till förfogande för standardiserings- och liknande arbeten. Taxorna i uppdragsverksamheten är så avvägda, att de i princip skall täcka alla med denna verksamhet förenade utgifter. Kostnaderna för de arbetsuppgifter vid provningsanstalten, som inte är direkt hänförliga till uppdragsverksamheten och som sammanfattas under begreppet allmän verksamhet, bestrids helt av staten.

Vad utredningen förordat om ny indelning i t o l v a r b e t s o m r å d e n (s. 18 i propositionen) kan departementschefen i allt väsentligt tillstyrka. Den närmare gränsdragningen mellan dessa områden förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t.

I likhet med utredningen är departementschefen medveten om det ökade behovet vid provningsanstalten av f o r s k n i n g s - o c h u t v e c k l i n g s - a r b e t e för att skaffa fram nya och förbättra existerande provningsmetoder inom anstaltens arbetsområden. En ändamålsenlig provningsmetodik torde medverka till inte bara säkrare resultat i provningsarbetet utan även till förenkling och förbilligande av detta arbete. Departementschefen anser dock, att i den nya organisationsplanen förekommande forskningsuppgifter i huvudsak bör planeras, och delvis även utföras, av avdelningscheferna och laboratoriecheferna. Behovet av särskild personal för ifrågavarande uppgifter torde därvid kunna begränsas till två befattningshavare, närmast som medhjälpare åt avdelningscheferna och laboratoriecheferna och med placering en på avdelning A och en på avdelning B. Avlöningskostnaderna för de nya tjänsterna bör beräknas inom ramen för anstaltens inkomster av uppdrag.

Under rubriken e x p e r t - o c h i n f o r m a t i o n s v e r k s a m h e t tar utredningen upp sådana till den allmänna verksamheten hörande frågor som formerna för publicering av uppnådda arbetsresultat, tjänstemännens deltagande i konferenser m. m., behovet av studieresor till utlandet etc. Av utredningen i dessa sammanhang lämnade rekommendationer och förslag syns i allt väsentligt väl motiverade och bör biträdas. Dock torde frågor om tillstånd till och medelsanvisning för studieresor till utlandet även fortsättningsvis böra underställas Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall.

Vad angår den organisatoriska ramen för verksamheten vid statens provningsanstalt må erinras om att anstalten för närvarande har fem tekniska avdelningar. Till dessa är knutna ett antal arbetsenheter, vilka emellertid inte utgör några fast organiserade grupper, motsvarande de i instruktionen fastlagda arbetsområdena. Utredningen föreslår att antalet t e k n i s k a a v d e l n i n g a r minskas till tre, nämligen avdelning A för mekanisk-teknologisk provning och undersökning av metalliska och huvudsakligen oorganiska konstruktions- och byggnadsmaterial samt färdiga konstruktioner och byggnadsdelar, avdelning B för undersökning av materials struktur och kemiska sammansättning samt deras därmed sammanhängande egenskaper

och funktionssätt, samt avdelning C för elektriska och andra fysikaliska mätningar och undersökningar. Under avdelningarna föreslås inrättande, alltefter ämnestillhörighet, av sammanlagt tolv laboratorier, ett för varje arbetsområde. En dylik organisation anses av utredningen innebära en tidsenlig och rationell uppläggnig av verksamheten.

Departementschefen anser att utredningens förslag till organisationsplan innebär en ändamålsenlig avvägning och tillstyrker därför bifall till det samma. Därest erfarenheterna skulle ge vid handen, att planen i vissa detaljer bör ändras, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om erforderliga jämkningar. Vad gäller behovet av forskning och vård rörande normaler är departementschefen medveten om olägenheterna av nuvarande splittrade organisation. Efter samråd med chefen för finansdepartementet framhåller departementschefen att dessa och därmed sammanhängande frågor före slutligt ställningstagande torde behöva underkastas särskild utredning och alltså inte böra prövas i detta sammanhang.

Vad utredningen föreslagit om kansliavdelningens organisation och arbetsuppgifter föranleder inte här annat uttalande från departementschefens sida, än att departementschefen understryker vikten av att åtgärder snarast vidtas i syfte att få ett lättöverskådligt system för redovisning av inkomster och utgifter i uppdragsverksamheten. Därav beror nämligen möjligheterna att skapa en rättvis bestämning av taxorna, vilka bildar det ekonomiska underlaget för huvuddelen av provningsanstaltens verksamhet.

Hittills vunna praktiska och ekonomiska erfarenheter av provningsanstaltens filialverksamhet — som visserligen bara gäller det byggnadstekniska området — är gynnsamma. I likhet med utredningen anser departementschefen det angeläget att denna verksamhet, som är självbärande, byggs ut, och då till att omfatta även andra områden än det byggnadstekniska. Departementschefen hälsar med tillfredsställelse det i betänkandet omnämnda alternativet att filialvägen utnyttja materialprovningstillägget vid textilinstitutet i Borås för olika slag av textila provningar. En fortsättning på den vägen bör vara möjlig. Exempelvis torde — som framhållits av Sveriges industriförbund och Sveriges mekanförbund — mera rutinmässiga undersökningar inom metallprovningens område i vissa fall med fördel kunna förläggas till de tekniska läroverken. Det bör ankomma på provningsanstaltens styrelse att närmare undersöka förutsättningarna härför och att jämväl i övrigt ägna filialfrågorna fortsatt uppmärksamhet. Förslag i ämnet torde i sedvanlig ordning böra underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Frågorna om personal och lönesättning vid statens provningsanstalt från och med nästa budgetår får bedömas mot bakgrunden av den av departementschefen föreslagna nya organisationsplanen. I ett sammanhang prövas därför nu det totala behovet av tjänster vid provningsanstalten från och med den 1 juli 1961, utan avseende vid om respektive tjänster har sina motsvarigheter i gällande organisation eller ej.

Verksamheten vid statens provningsanstalt bör från och med nästa budgetår uppdelas på tre tekniska avdelningar. Varje avdelning bör förestås av en *avdelningschef*. Avdelningschef skall utses av Kungl. Maj:t på förslag av provningsanstaltens styrelse. Kompetens, jämförbar med den som erfordras för erhållande av professur vid teknisk högskola, torde icke böra krävas. Tjänst som avdelningschef bör inplaceras i lönegrad Bo 1.

Departementschefen föreslår inrättande i provningsanstaltens uppdragsverksamhet från och med nästa budgetår av två tjänster som *förste forskningsingenjör* i lönegrad Ae 24.

Enligt den nya organisationsplanen skall under de tre avdelningarna sortera sammanlagt tolv laboratorier. Fyra av dessa kommer tills vidare att vara av relativt liten omfattning, såvitt nu kan bedömas. För nästa budgetår torde för vart och ett av de åtta övriga laboratorierna böra inrättas en tjänst som *laboratoriechef* i högst lönegraden Ae 26. För behörighet till tjänst som laboratoriechef bör i allmänhet krävas teknologie licentiatexamen eller motsvarande kompetens. Sökande med lägre kompetens, dock lägst civilingenjörsexamen, bör kunna inplaceras i lägre lönegrad, Ae 23 eller 24, intill dess vederbörande kvalificerat sig för tjänst i Ae 26. För laboratoriechefstjänsterna, liksom för tjänsterna som avdelningschef, torde avlöningskostnaderna böra beräknas inom ramen för provningsanstaltens allmänna verksamhet.

I fråga om behovet av *avdelningsingenjörer* uppställer utredningen som en målsättning, att på de större laboratorierna skall finnas, utom laboratoriechefen, åtminstone någon person med högskolekompetens. Med godkännande i huvudsak härav föreslår departementschefen att för provningsanstaltens uppdragsverksamhet från och med nästa budgetår skall finnas fyra tjänster som förste avdelningsingenjör — varav en i Ae 24, en i Ae 23 och två i Ae 23 — samt fem tjänster som avdelningsingenjör i Ae 21. För tjänst som förste avdelningsingenjör eller som avdelningsingenjör torde i allmänhet böra krävas civilingenjörsexamen eller motsvarande kompetens, men även gymnasie- och institutsingenjörer med långvarig praktik bör kunna ifrågakomma.

Eljest torde provningsanstaltens behov för nästa budgetår av *ingenjörer* med gymnasie- eller institutsutbildning böra tillgodoses genom sammanlagt åtta tjänster som avdelningsingenjör i Ae 19, åtta tjänster som ingenjör i Ae 17, tio tjänster som ingenjör i högst Ae 15, med inplacering enligt den inom kommunikationsverken tillämpade beföringsgången. Därjämte torde inom förevarande grupp av tjänster medel i enlighet med utredningsförslaget böra beräknas för en verkstadsförman i lönegrad Ae 12. Beträffande nu nämnda tjänster torde i fråga om fördelningen på allmän verksamhet och på uppdragsverksamhet få hänvisas till i propositionen å s. 57 intagen sammanställning över personalen.

Behovet vid provningsanstalten under budgetåret 1961/62 av fast an-

ställd *teknisk biträdespersonal* i uppdragsverksamheten har bedömts till en tjänst som tekniker i Ao 13, två tjänster som tekniker i Ao 10, tre tjänster som tekniker i Ae 10, sex tjänster som institutionstekniker i Ae 9, åtta tjänster som laboratoriebiträde i högst Ae 9.

Departementschefen tillstyrker även inrättande inom provningsanstaltens allmänna verksamhet av en för de tekniska avdelningarna gemensam verkstad. För betjäning därav torde medel här böra beräknas för en förste verkmästare i Ae 16, tre instrumentmakare i Ae 11 samt fyra mekaniker, varav två i Ao och två i Ae 9. Verkstaden bör dessutom tillföras en tjänst som fotograf i Ae 9, en tjänst som elektriker i samma lönegrad samt en tjänst som hantverkare i Ae 8.

Särskilt kraven på fortlöpande kontroll av provningsanstaltens taxor och effektivisering av informationsverksamheten kommer — på sätt utredningen anfört — att medföra ökning av *kanslipersonalens* arbetsuppgifter. Under hänvisning härtill har föreslagits att vid nämnda avdelning från och med nästa budgetår skall finnas följande tjänster i ordinarie och extra-ordinarie ställning, nämligen en byrådirektör i Ao 24, en ingenjör i högst Ae 15 för arbetsstudier och med inplacering enligt den inom kommunikationsverken tillämpade befordringsgången, en kanslist i reglerad befordringsgång, en kassör i Ae 13, en förste biblioteksassistent i Ao 13, en kansli-skrivare i Ae 10, tre kontorister, varav två i Ao och en i Ae 9, en förste expeditionsvakt i Ao 8, en expeditionsvakt i Ae 7, fem kanslibiträden, varav två i Ao och tre i Ae 7 samt ett kontorsbiträde i Ao 5 och sju kontorsbiträden i reglerad befordringsgång. Dessutom torde inom kansliavdelningen erfordras tre tjänster som förrådsman i lönegrad Ae 7, med uppgifter för innehavarna att biträda i provningsanstaltens rätt omfattande inköpsverksamhet samt att tjänstgöra som godsmottagare. Kanslipersonalen bör i avlöningshänseende fördelas mellan allmän verksamhet och uppdragsverksamhet.

Jämfört med budgetåret 1960/61 innebär de nu redovisade förslagen ett i stort sett oförändrat antal tjänster i ordinarie och extra-ordinarie ställning. Emellertid har i lönesättningen en ganska markant förskjutning ägt rum i syfte att tillgodose provningsanstaltens behov av befattningshavare med högre utbildning — antalet tjänster i lönegrad 21 och högre har ökat från 14 till 22. Avlöningskostnaderna för samtlig ordinarie och extra-ordinarie personal beräknas till 2 288 400 kronor.

För budgetåret 1961/62 uppskattas den erforderliga medelsanvisningen för *extra personal* i uppdragsverksamheten till 848 000 kronor.

Ytterligare bör för nästa budgetår beräknas 1 500 kronor i arvode åt provningsanstaltens inspektör, 20 000 kronor för vikariats- och övertidsersättningar samt 35 100 kronor till kompensation för höjda folkpensionsavgifter.

I enlighet härmed bör till avlöningar vid statens provningsanstalt för budgetåret 1961/62 anvisas sammanlagt 3 193 000 kronor med den fördel-

ning på anslag och anslagsposter, som framgår av efterföljande hemställan. Jämfört med nu löpande budgetår innebär en medelsanvisning av denna storlek ökning med 659 000 kronor, varav emellertid cirka 300 000 kronor gäller förändringar av automatisk karaktär.

Å sid. 58 i propositionen behandlas frågan om erforderlig medelsanvisning till o m k o s t n a d e r. På samma sätt som i fråga om avlöningarna bör uppdelning därvid göras mellan provningsanstaltens allmänna verksamhet och dess uppdragsverksamhet. Till omkostnader vid statens provningsanstalt för budgetåret 1961/62 föreslås skola anvisas 137 000 kronor i den allmänna verksamheten och 574 000 kronor i uppdragsverksamheten, eller sammanlagt 711 000 kronor. Det är drygt 170 000 kronor mera än som är upptaget i nu gällande omkostnadsstat.

Under reservationsanslaget *Utrustning* är för innevarande budgetår anvisade 200 000 kronor, att användas för såväl löpande underhåll och ersättningsanskaffningar som nyinköp. Under omkostnadsanslaget har departementschefen förordat anvisande i uppdragsverksamheten av 100 000 kronor till underhåll och ersättningsanskaffningar i fråga om den tekniska utrustningen. Därutöver torde under det särskilda reservationsanslaget för nästa budgetår till nyanskaffning av dylik utrustning böra anvisas 300 000 kronor. Vid bifall till dessa förslag kommer för budgetåret 1961/62 sammanlagt 400 000 kronor att stå till provningsanstaltens förfogande för utrustningsändamål, vilket är dubbelt så mycket som anstalten för närvarande disponerar över.

Frågorna om provningsanstaltens l o k a l f ö r h å l l a n d e n och u t b y g g n a d s m ö j l i g h e t e r är under utredning i byggnadsstyrelsen.

För att nå en rättvis t a x e s ä t t n i n g måste fast underlag finnas för beräkning av de verkliga kostnaderna för varje uppdrag. Departementschefen är i princip ense med utredningen om att full kostnadstäckning i uppdragsverksamheten bör eftersträvas. Dock må i detta sammanhang framhållas, att provningsanstalten i sin verksamhet har en hel del »ekonomiska grenar», framför allt inom det elektriskt-fysikaliska området. Det är sällan förekommande provningar, som fordrar en dyrbar utrustning och mycket förberedande arbete i form av kalibrering av instrument, fastställande av provningsmetoder etc. Med hänsyn härtill går det i allmänhet inte i dessa fall att via taxan få full ersättning för nedlagda kostnader. Men dessa olika frågor går inte att överblicka nu. Som statskontoret och statens saksrevision har framhållit bör anstå med en närmare prövning av taxefrågan och av därmed sammanhängande spörsmål, till dess att de ekonomiska resultaten av provningsanstaltens verksamhet efter omorganisationen börjar framträda och kan bedömas ingående. Det torde då, liksom gäller för närvarande, få ankomma på Kungl. Maj:t — eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande statens provningsanstalt — att bestämma i taxefrågan m. m.

Vad gäller f i n a n s i e r i n g e n har departementschefens övervägan-

den lett fram till att den form för bruttoredovisning, som tillämpas vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut i dess uppdragsverksamhet, med fördel bör kunna användas också för statens provningsanstalt. I anslagshänseende bör alltså en skiljelinje dras mellan provningsanstaltens allmänna verksamhet och dess uppdragsverksamhet. Alla de med uppdragsverksamheten förenade synliga utgifterna för avlöningar och omkostnader sammanföres under ett anslag med rubriken Uppdragsverksamhet. För bestridande av synliga utgifter i den allmänna verksamheten uppföres ett anslag Avlöningar och ett anslag Omkostnader. Ytterligare tillkommer reservationsanslaget Utrustning. Anslagen bör i riksstaten uppföras med belopp i enlighet med vad departementschefen tidigare förordat angående erforderlig medelsanvisning till personal, omkostnader och utrustning samt rörande medlens fördelning mellan allmän verksamhet och uppdragsverksamhet.

Anslaget för uppdragsverksamheten torde få disponeras intill ett belopp som svarar mot inflytande inkomster efter avdrag av de på uppdragsverksamheten belöpande osynliga kostnaderna i form av pensions- och kapitalkostnader m. m.

Kungl. Maj:t torde böra inhämta riksdagens bemyndigande att, därest i samband med omorganisationen innehavare av ordinarie eller extra ordinarie tjänst ej kan beredas motsvarande anställning besluta om förande på övergångsstat av vederbörande ordinarie tjänst och att medge det överskridande av avlöningsanslag, som kan erfordras för bibehållande av extra ordinarie tjänstemän, ävensom att i övrigt besluta om erforderliga övergångsanordningar.

Utskottet. Den verkställda utredningen rörande den statliga provningsverksamheten och dess organisation har visat, att statens provningsanstalt icke utvecklats i takt med det tekniska framåtskridandet och med de ökade krav på materialundersökningar och materialkontroll, som uppkommit under särskilt det senaste årtiondet. Utskottet har därför liksom departementschefen blivit övertygat om behovet av en förstärkning av anstalten i fråga om såväl personal som utrustning.

Vad beträffar provningsanstaltens organisation vill utskottet tillstyrka, att anstalten ombildas i huvudsaklig överensstämmelse med utredningsförslaget. Detta innebär, att verksamheten vid anstalten organiseras på tre tekniska avdelningar med därunder sorterande tolv laboratorier, ett för varje ämnesområde, samt en kansliavdelning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma rörande den närmare gränsdragningen mellan dessa områden.

I likhet med departementschefen anser utskottet angeläget, att provningsanstaltens filialverksamhet, som är självbärande, utbygges och därvid även kommer att omfatta andra områden än det byggnadstekniska.

Utskottet förutsätter, att genom den föreslagna omorganisationen kraven på snabbare behandling än hittills beträffande provningsanstaltens uppdragsverksamhet kunna tillgodoses.

Vad beträffar frågan om taxesättningen och därmed sammanhängande spörsmål delar utskottet departementschefens uppfattning, att med en närmare prövning härav bör anstå, till dess de ekonomiska resultaten av provningsanstaltens verksamhet efter omorganisationen börja framträda och kunna bedömas ingående. Det torde då, liksom gäller för närvarande, få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma i taxefrågan. Utskottet förutsätter härvid, att full kostnadstäckning i uppdragsverksamheten i största möjliga utsträckning eftersträvas.

I anslags- och redovisningshänseende förordas, att övergång sker till i huvudsak samma principer, som nu gälla vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. Detta innebär, att en skiljelinje drages mellan provningsanstaltens allmänna verksamhet och dess uppdragsverksamhet. Då anstaltens verksamhet är i stort sett affärsmässigt inriktad, finner utskottet skäl tala för att anstalten beredes möjlighet att arbeta under friare ekonomiska förhållanden än vad nu är fallet. Departementschefens förslag till redovisningssystem, varigenom kraven på viss självständighet i medelsdispositionen kunna tillgodoses, finner utskottet sig böra tillstyrka.

Utskottet tillstyrker, att avdelningscheferna placeras i lönegrad Bo 1 och har icke något att erinra mot föreslagna nya tjänster eller mot lönegradsplaceringarna av desamma. Det må erinras om att i jämförelse med nuläget departementschefens förslag innebär i stort sett oförändrat antal tjänster i ordinarie och extra-ordinarie ställning. Däremot har i lönesättningen en förskjutning ägt rum i syfte att tillgodose provningsanstaltens behov av befattningshavare med högre utbildning.

Mot det beräknade omkostnadsanslaget har utskottet icke något att erinra.

En utbyggnad och modernisering av provningsanstaltens bestånd av apparater och instrument synes välmotiverad, varför utskottet tillstyrker, att medelsanvisningen härför bestämmes i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

Av det anförda följer, att medel för avlöningar och omkostnader böra fördelas på allmän verksamhet och uppdragsverksamhet. Anslaget för uppdragsverksamheten torde, såsom departementschefen föreslagit, få disponeras intill ett belopp, som svarar mot inflytande inkomster efter avdrag av de på uppdragsverksamheten belöpande osynliga kostnaderna i form av pensions- och kapitalkostnader m. m.

Departementschefens förslag till övergångsanordningar i anledning av omorganisationen torde böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

I. godkänna att statens provningsanstalts organisation från och med budgetåret 1961/62 utformas enligt de rikt-

Statsutskottets utlåtande nr 41 år 1961

linjer, som departementschefen förordat i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 2 februari 1961;

II. bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med det av departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll anförda fastställa personalförteckning för statens provningsanstalt att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62;

III. bemyndiga Kungl. Maj:t att i mån av behov föra ledigbliven ordinarie personal vid statens provningsanstalt på övergångsstat och att i övrigt vidta de övergångsanordningar, som kan bli erforderliga i anledning av omorganisationen;

IV. godkänna följande avlöningsstat för statens provningsanstalts allmänna verksamhet att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	269 200
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	676 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	282 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 800
Summa kronor	1 249 000

V. bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1961/62 i den omfattning, som angivits i förenämnda statsrådsprotokoll, medge överskridande av den i avlöningsstaten för statens provningsanstalts allmänna verksamhet uppförda anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal;

VI. godkänna följande avlöningsstat för statens provningsanstalts uppdragsverksamhet att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	61 100
2. Avlöningar till extra personal, jämte rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	848 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	774 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	243 800
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	16 300
Summa kronor	1 944 000

VII. för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa till

- a) *Statens provningsanstalt: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 249 000 kronor,
- b) *Statens provningsanstalt: Omkostnader* ett förslagsanslag av 137 000 kronor,
- c) *Statens provningsanstalt: Uppdragsverksamhet* ett förslagsanslag av 2 518 000 kronor,
- d) *Statens provningsanstalt: Utrustning* ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

Stockholm den 14 mars 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Närvarande: se under utlåtandet nr 39.